



Postadres Postbus 9208, 3506 GE Utrecht

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. staatssecretaris S. van Veldhoven
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG
DBO-min@minienw.nl

Vervoer

T 088 – 368 0 368
Bezoekadres
Hertogswetering 159
3543 AS UTRECHT

www.fnv.nl

Ministerie van Financiën
T.a.v. minister W. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG
PUVO@minfin.nl

Datum
11 maart 2021

Doorkiesnummer
06-12448780

Ons kenmerk
MJ/FH

Onderwerp

Noodkreet FNV: houd Nederland bereikbaar en mobiel,
investeer, in plaats van saneer het Openbaar Vervoer in Nederland

Geachte mevrouw Van Veldhoven en meneer Hoekstra,

Dit is een noodkreet vanuit FNV Spoor, Streekvervoer en Stadsvervoer. De leden van onze bond maken zich grote zorgen over de toekomst van het openbaar vervoer in Nederland en over het behoud van hun werkgelegenheid. Wij dringen er met klem op aan dat u zo snel als mogelijk met een actieplan komt om die toekomst voor de reizigers en de werknemers in het Openbaar Vervoer veilig te stellen. In deze brief leggen wij uit waarom de nood zo hoog is en zullen wij een aantal suggesties doen om te zorgen dat het openbaar vervoer in de toekomst op peil blijft.

Door de coronamaatregelen van dit kabinet mogen en dus maken veel mensen geen of minder gebruik van het openbaar vervoer. Daardoor zijn de inkomsten van openbaarvervoerbedrijven drastisch naar beneden gegaan en hebben die bedrijven het zwaar. Tevens heeft het kabinet de OV-bedrijven opgedragen een “normale” dienstregeling te verzorgen. De overheid biedt de bedrijven een regeling waarbij tot 93% van de kosten worden vergoed. Dat is misschien voldoende om door de crisis te komen maar onvoldoende om na de crisis weer de aantrekkelijke vervoersoptie te worden die het was.

Versobering zeer onverstandig

De regeling loopt tot 1 oktober 2021. Maar nu al zien wij dat vervoerders en opdrachtgevers in het openbaar vervoer met afschaling van dienstregelingen, versoberingsscenario's en krimpplannen komen. Daarmee komen de werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden van de cruciale werknemers onder grote druk te staan, en uiteindelijk ook de continuïteit van een robuuste landelijke dienstregeling onder druk te staan.

Terwijl Nederland mogelijk al snel als het vaccinatieplan is afgerond meer openbaar vervoer nodig heeft, dan nu het geval is, de opschaling zal in een snel tempo gaan. Het is dan ook zeer onverstandig om het openbaar vervoer in Nederland verder te laten krimpen en de kosten van openbaarvervoersbedrijven niet tot 100% aan te vullen.

Zodra na de coronamaatregelen de mobiliteitsvraag weer aantrekt, willen wij dat het openbaar vervoer net zo aantrekkelijk is als daarvoor. Het openbaar vervoer moet het juiste alternatief blijven voor de auto. Daarom mogen er nu zeker geen lijnen en services verdwijnen en mag er niet gekort worden op materieel of (sociale-, spoor- en weg-) veiligheid.

Dat dreigt nu ondanks de overheidssteun wel te gebeuren. En dat vinden wij zorgelijk en onwenselijk. Alles wat nu wegbezuinigd wordt, zet het openbaar vervoer op achterstand. Het kost jaren om het niveau weer terug te krijgen.

Hoe langer dat duurt, hoe moeilijker het wordt de sector overeind te houden, zeker in de periferie waar de reizigersaantallen normaal gesproken al lager liggen dan in de Randstad. De reizigers die nu investeren in een nieuwe auto krijg je straks niet meer zo makkelijk het openbaar vervoer in.

Bovendien heeft de afschaling en versobering consequenties voor de werkgelegenheid in het openbaar vervoer. Als het vervoer weer aantrekt hebben we de werknemers weer meer dan nodig, maar als werknemers nu uit de sector verdwijnen is het maar de vraag of zij weer terugkeren als het werk aantrekt. Dit zou betekenen dat er nieuw personeel opgeleid moet worden en die kunnen niet direct weer ingezet worden. Daarnaast is het van belang om de werknemers met kennis en ervaring te behouden voor de sector, zodat zodra het weer kan het openbaar vervoer weer snel kan opschalen.

Investeringsen

Wat nodig is om ook na de coronacrisis een goed werkend en aantrekkelijk openbaarvervoersysteem te hebben zijn investeringen. Investeringsen in werknemers, in meer lijnen voor een betere bereikbaarheid, investeren in verduurzaming van het materieel, in frequentere ritten op drukke lijnen en in sociale veiligheid. Die investeringen moeten nu gedaan worden, omdat ze lange looptijden hebben. De openbaarvervoerbedrijven zijn nu echter bezig te overleven en hebben geen geld meer voor investeringen. Ze zijn juist aan het inkrimpen en doen niet meer mee met nieuwe aanbestedingen omdat ze geen financiële mogelijkheden hebben om te investeren

Onmisbaar

Een goed werkend en aantrekkelijk openbaarvervoersysteem is onmisbaar voor ons land. Het draagt bij aan een goede bereikbaarheid, dat weer bijdraagt aan het op peil houden en versterken van de economie en de sociale cohesie. Het draagt bij aan de gezondheid van mensen en het is goed voor klimaat en milieu. En het draagt bij aan werkgelegenheid, wat goed is voor zowel de mensen die in de sector werk vinden als voor de economie in het geheel.

Rapport Contouren Toekomstbeeld

Uw eigen rapport Contouren Toekomstbeeld OV 2040 onderstreept ook het belang van het openbaar vervoer en de ambities die de overheid heeft. Zo moet in stedelijk gebied het openbaar vervoer samen met de fiets het belangrijkste vervoermiddel worden en moet Nederland in 2040 een koploper in innovatie en vernieuwing van het openbaar vervoer zijn. Ook staat te lezen in het rapport dat de veiligheid voortdurend verbeterd moet worden, de hele sector in 2040 zero emissie en circulair moet zijn en dat het klantoordeel naar een gemiddelde acht gaat.

Met de huidige acties vanuit uw kabinet en de lagere overheden ondermijnt u uw eigen agenda en zullen de doelstellingen genoemd in het rapport geen waarheid worden.

Na de crisis

Nu mijden veel reizigers het openbaar vervoer maar de vraag naar vervoer gaat na de coronacrisis terugkomen. Op dat moment moet het openbaar vervoer daar klaar voor zijn. Het openbaar vervoer moet dan in staat zijn om weer snel te kunnen opschalen. Het openbaar vervoer moet dan weer voorkomen dat mensen de auto pakken. Pas dan draagt openbaar vervoer weer volledig bij aan bereikbaarheid, economie, gezondheid, veiligheid en werkgelegenheid in Nederland. Als er nu afgeschaald gaat worden gaat dat niet lukken.

Wij weten dat al die zaken ook voor u heel belangrijk zijn. Wij roepen u dan ook op dat in het beleid en de uitvoering te laten zien. Verhoog de beschikbaarheidsvergoeding voor ov-bedrijven naar 100% en laat de vergoeding lopen tot het moment dat de reizigersaantallen weer in voldoende mate aantrekken om rendabel OV uit te kunnen voeren. Stop met het stellen van voorwaarden die de werkgelegenheid en de arbeidsvoorwaarden van de werknemers, onze leden, schaden.

Ga daarnaast in overleg met vakbonden, vervoerders en belangenorganisaties om een plan voor de toekomst te maken waarin gezamenlijk besloten kan worden om investeringen te doen die nodig zijn om ook na de crisis aantrekkelijk openbaar vervoer te kunnen bieden.

In afwachting van uw spoedige reactie, de werknemers in het Openbaar Vervoer rekenen op u. Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met ondergetekenden.

Met vriendelijke groet,

Henri Janssen
Bestuurder FNV Spoor
Henri.Janssen@fnv.nl

Marco Bouma
Bestuurder FNV Streekvervoer
Marco.Bouma@fnv.nl

Eric Vermeulen
Bestuurder Stadsvervoer
Eric.Vermeulen@fnv.nl